

Raadsvoorstel

Raadsnummer:	2021-025	Zaaknummer:	1131975
Onderwerp:	Koersdocument Omgevingsvisie gemeente Nijkerk 2040, een kaderstelling voor onze omgevingsvisie		
Korte inhoud:	Het Koersdocument en het verslag 'Resultaten participatie Koersdocument' is de opmaat tot de eerste Omgevingsvisie voor de gemeente Nijkerk, het bevat de visie op de inrichting en het beheer van de fysieke leefomgeving en geeft de kaders weer waarbinnen de omgevingsvisie verder kan worden uitgewerkt.		
Datum B&W:	30 maart 2021	Portefeuillehouder:	Wethouder Oosterwijk

Voorstel

U wordt gevraagd:

1. Het Koersdocument Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040 vast te stellen als kader voor de Ontwerpomgevingsvisie;
2. Kennis te nemen van het verslag 'Resultaten participatie Koersdocument';
3. De in het verslag 'Resultaten participatie Koersdocument' opgenomen conclusies (pagina 5) vast te stellen als aanvullend kader voor de Ontwerpomgevingsvisie;
4. Het college te verzoeken om het Koersdocument en de in het verslag 'Resultaten participatie Koersdocument' opgenomen conclusies (pagina 5) als kaders te hanteren voor het opstellen van de Ontwerpomgevingsvisie.

Inleiding

De gemeente Nijkerk staat de komende jaren voor een aantal uitdagingen die invloed hebben op de fysieke leefomgeving. Te denken valt aan de woningbouwbehoefte, de druk op het landschap, de transitie naar een natuurinclusieve landbouw en de forse duurzaamheidsopgave (verduurzamen woningen, leefomgeving en energietransitie).

De gemeente Nijkerk is mede daarom gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie is één van de belangrijkste instrumenten uit de Omgevingswet, die naar verwachting in 2022 in werking treedt. Op grond van deze wet dienen alle gemeenten op 1 januari 2024 te beschikken over een integrale Omgevingsvisie over de fysieke leefomgeving voor het hele gemeentelijke grondgebied. De Omgevingsvisie beschrijft de ontwikkelingen in de gemeente tot 2040 en heeft betrekking op de thema's duurzame ontwikkeling, wonen, werken, voorzieningen, mobiliteit en het landelijk gebied.

Na het vaststellen van de eerste omgevingsvisie voor de gemeente Nijkerk start het traject om te komen tot een daadwerkelijke integrale omgevingsvisie conform de vereisten uit de omgevingswet. De eerste, vastgestelde omgevingsvisie omvat namelijk slechts een zestal hoofdthema's. De wetgever heeft voor ogen dat de omgevingsvisie de gehele fysieke leefomgeving omvat en ook uitspraken doet over bijvoorbeeld veiligheid, gezondheid, klimaatadaptie, milieu, bodem, enzovoort. Volgens de huidige berichtgeving vanuit de Rijksoverheid dient de omgevingsvisie uiterlijk in 2024 klaar te zijn.

Het Koersdocument

Een belangrijke stap om tot een ontwerp van de Omgevingsvisie te komen is het opstellen van het 'Koersdocument Omgevingsvisie Nijkerk 2040, koersbepaling en kaderstelling voor de Omgevingsvisie'. Het Koersdocument geeft onder andere weer wat de maatschappelijke opgave is, beschrijft de koers hoe

de gemeente in samenwerking met en voor de inwoners wil zorgen voor de fysieke leefomgeving. Verder geeft het een voorkeur aan voor antwoorden op de (ruimtelijke) opgaven en biedt ook enkele alternatieven en bevat onze voornemens met enkele kaarten. Hierin zijn de afspraken uit de consulerende commissievergadering over het bepalen van de juiste koers voor de omgevingsvisie meegenomen.

Het MER

In maart 2020 hebben wij u het MER Omgevingsvisie gemeente Nijkerk, beoordeling van de denkrichtingen ten behoeve van de Omgevingsvisie gemeente Nijkerk, samen met de foto van de Leefomgeving, analyse van de fysieke leefomgeving ten behoeve van het MER Omgevingsvisie gemeente Nijkerk (Anteagroup 4 februari 2020) aangeboden. Het rapport van ANTEA bevat een vijftal denkrichtingen (groeiscenario's) met wisselende accenten. Deze vijf denkrichtingen zijn ontwikkeld om te verkennen in welke richtingen de gemeente Nijkerk zich zou kunnen ontwikkelen naar 2040. De denkrichtingen zijn beoordeeld op hun milieueffecten. Daardoor is (bij)sturing mogelijk en kan er een juiste afweging worden gemaakt voor een toekomstige ontwikkeling van de gemeente Nijkerk, rekening houdend met zo min mogelijk schadelijke milieueffecten. Het koersdocument met de kaderstelling bevat keuzes. Deze keuzes zijn gebaseerd op afwegingen waar onder andere dit MER aan ten grondslag lag.

Consultatie in commissie in juni en juli

De strategische keuzes voor de toekomst van de gemeente Nijkerk hangen sterk samen met de grote druk op de woningmarkt, het vereiste ruimtegebruik behorende bij de routekaart Nijkerk Energieneutraal en ook de vraag naar nieuwe werklocaties. Daarbij is er de wens om te kunnen recreëren en ontspannen in ons waardevolle landelijke gebied.

Om deze reden is op 18 juni en 9 juli 2020 de raadscommissie een aantal strategische vragen voorgelegd. Het betrof vragen over de gewenste aantallen te bouwen woningen in de gemeente en naar de wijze waarop deze woningbouw in onze gemeente stedenbouwkundig kan worden opgevangen (transformatie, verdichting, nieuwe locaties in het gebied Nijkerk-Nijkerkerveen-Hoevelaken), de gewenste groei van werklocaties en voorzieningen, welke aanpassingen er voor het toenemende verkeer nodig zijn om duurzame mobiliteit te bevorderen en de bereikbaarheid te garanderen en de vraag hoe de toenemende druk op recreatiegebieden kan worden gestroomlijnd.

Uw inbreng tijdens deze twee consultatiebijeenkomsten eind juni en begin juli is verwerkt in het bijgevoegde koersdocument. In het document geven wij antwoord op uw vraag de uitkomsten uit de consultatie te plaatsen in een bredere context waarin beschreven staat waar wij met onze gemeente naar toe willen. Op basis van een drietal kernwaarden richten wij ons in de visie op een toename van de bevolking door gemiddeld 250 woningen per jaar te bouwen tot 2040. Deze opgave met de noodzakelijke bijkomende aandacht voor werkgelegenheid komt ruimtelijk tot ontwikkeling in het gebied Nijkerk-Nijkerkerveen-Hoevelaken. Daarbuiten hebben wij gebieden aangewezen waar in onze visie verstedelijking uitgesloten is. Het is ons duidelijk dat het weren van het doorgaand (auto)verkeer uit de wijken en het bevorderen van duurzame mobiliteit uw aandacht heeft. Nieuwe recreatievoorzieningen zijn mogelijk mits passend bij de schaal en identiteit van onze gemeente. Voor de uitwerking verwijzen wij u naar het koersdocument.

Participatie koersdocument

In de raad van 15 oktober 2020 is een procesvoorstel ingediend. In dit voorstel is aangegeven dat de raad graag eerst een participatieaanpak zag, waarin zij voldoende duidelijkheid kreeg hoe het college de dialoog met de samenleving wenste aan te gaan. Deze participatieaanpak is op 26 november consulerend in de gemeenteraad besproken.

In het vervolg hierop zijn voor de thema's wonen, ondernemen en recreatie/toerisme, mobiliteit en landelijk gebied/buitengebied digitale expertmeetings georganiseerd en is een online enquête op de gemeentelijke website geplaatst.

Beoogd effect

Het beoogd effect is om met de inbreng van de gemeenteraad en de uitkomsten uit het gesprek met de specialisten plus de resultaten van de enquête voor een zestal hoofdthema's te komen tot een ontwerp voor een integrale Omgevingsvisie voor de fysieke leefomgeving. Het koersdocument en de resultaten vanuit het participatieproces gelden daarbij als kader waarbinnen de ontwerp omgevingsvisie tot stand komt. De Omgevingsvisie bevat uiteindelijk de ruimtelijke keuzes voor de toekomst waardoor het wonen, het werken en het verblijven in de gemeente Nijkerk goed blijft. Hierbij is het eerste doel dat de gemeente een kwalitatief sterke, veilige en gezonde fysieke leefomgeving in stand houdt en versterkt. Daarnaast is het van belang deze ruimte doelmatig te beheren, te gebruiken en te ontwikkelen. Een neveneffect is dat de Nijkerke positie duidelijker te bepalen is voor wat betreft de inbreng in de regionale ruimtelijke trajecten. Het Koersdocument kan daarbij als basis dienen.

Argumenten

Aan ons voorstel aan u liggen de volgende argumenten met overwegingen ten grondslag:

1. Het Koersdocument Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040 vast te stellen als kader voor de Ontwerpomgevingsvisie

In het Coalitieakkoord 2018-2020 'Verbinden met ambitie' staat ons voornemen om een Omgevingsvisie voor de gemeente Nijkerk op te stellen. Een visie waarin wij verantwoorde, integrale en duurzame keuzes vastleggen voor het (toekomstig) gebruik van onze fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie dient antwoord te geven op de vragen hoe wij onze leefomgeving willen gebruiken en inrichten en waar en op welke wijze we wel of niet gaan bouwen. Het is een visie tot 2040.

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet verplicht gemeenten om vóór 2024 te beschikken over een samenhangende visie met strategische hoofdkeuzes van beleid en opgaven voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. Wij werken in een aantal stappen naar deze integrale omgevingsvisie toe.

De urgentie en actualiteit van enkele ruimtelijke vraagstukken vragen al van ons op kortere termijn een aantal belangrijke keuzes. Keuzes die sterk samenhangen met de bevolkingsgroei en de ruimtelijke gevolgen hiervan. Er is dus sprake van een groeidocument dat tot 2024 telkens wordt aangevuld, zodat wij in 2024 beschikken over een integrale omgevingsvisie.

Dit koersdocument met kaderstelling is de eerste stap tot deze eerste integrale Omgevingsvisie. Het bevat onze visie en onze wensen en ideeën over het gebruik en de inrichting van de leefomgeving in de gemeente Nijkerk. Het is de weerslag van anderhalf jaar samenspraak met deskundigen, ingevulde enquêtes door inwoners en gesprekken met de gemeenteraad.

In de consulterende commissievergadering van eind juni en begin juli 2020 heeft u aangegeven onze visie te willen vernemen op het beheer en de inrichting van de fysieke leefomgeving. Het koersdocument geeft aan waar wij met onze gemeente naar toe willen en welke koers en ambitie wij met de gemeente voor hebben. Wij hebben dit uitgewerkt aan de hand van een drietal kernwaarden: a) 'Balans' (duurzame ontwikkeling), b) 'Ontwikkelingen passen bij de maat en schaal van de gemeente' (kwaliteit voor kwantiteit) en c) 'verbinden'. Te samen vormen deze drie kernwaarden de omschrijving van het begrip 'omgevingskwaliteit' dat in de Omgevingswet een belangrijke rol speelt.

Het koersdocument is u al eerder, te weten op 15 oktober 2020, aangeboden. Het Koersdocument dat u nu opnieuw wordt aangeboden bevat geen wijzigingen ten opzichte van de versie van 15 oktober 2020.

2. Kennis te nemen van het verslag 'Resultaten participatie koersdocument'

Het college, maar ook de gemeenteraad, hecht veel waarde aan het belang van participatie van onze inwoners, ondernemers en de maatschappelijke organisaties in onze gemeente. Het gaat over het beheer en de inrichting van onze dagelijkse leefomgeving met als planhorizon 2040. Het betreft dus een breed en complex onderwerp. Hiervoor is een stevige basis nodig om een goed gesprek met de

samenleving te kunnen voeren. Om die reden is via online enquêtes en expertmeetings aan de samenleving gevraagd wat zij vinden van het koersdocument. Samen willen wij immers tot een goede en gedragen visie voor de fysieke leefomgeving komen.

In het afgelopen 1,5 jaar hebben wij om deze reden al verschillende participatiebijeenkomsten georganiseerd met als doel informatie te verzamelen en ons onderzoek uit te voeren. Recent is opnieuw het contact gezocht met de samenleving. Gelet op de corona-pandemie is dit in digitale vorm gebeurd. In het nu voorliggende verslag vindt u de resultaten terug van de recente participatie.

3. De in het verslag 'Resultaten participatie Koersdocument' opgenomen conclusies (pagina 5) vast te stellen als aanvullend kader voor de Ontwerpomgevingsvisie

Het verslag 'Resultaten participatie koersdocument' bevat de uitkomsten van de online enquête en de digitale expertmeetings. Het geeft ook door middel van een aantal conclusies aan op welke onderdelen er aanvullende kaders worden gesteld als gevolg van de uitkomsten van de participatie. U kunt deze conclusies op pagina 5 van dit document terugvinden. Deze nemen wij dus, naast de kaders van het Koersdocument, als aanvullend kader mee bij het opstellen van het ontwerp van de Omgevingsvisie.

4. Het college te verzoeken om het koersdocument en de in het verslag 'Resultaten participatie Koersdocument' opgenomen conclusies (pagina 5) als kaders te hanteren voor het opstellen van de Ontwerpomgevingsvisie.

Na besluitvorming over het koersdocument en het participatieverslag werken we verder aan een compleet ontwerp van de eerste Nijkerkse omgevingsvisie. Dit ontwerp leggen wij eerst ter consultatie aan de gemeenteraad van Nijkerk voor (naar verwachting september 2021). Daarna zal gezamenlijk met het MER, de Ontwerpomgevingsvisie voor iedereen ter inzage worden gelegd. Na deze procedure leggen wij u de Omgevingsvisie naar verwachting in het voorjaar van 2022 opnieuw voor aan de gemeenteraad, zo nodig aangepast naar aanleiding van de ingediende zienswijzen. Mocht bij de behandeling van de Ontwerpomgevingsvisie in de gemeenteraad van de gemeente Nijkerk blijken dat er ongewenste effecten zijn opgetreden bij het opstellen van de Ontwerpomgevingsvisie, dan kan tijdens de behandeling van deze visie de raad afwijken van de eerder door haar vastgestelde kaders (zoals opgenomen in de beslispunten 1 en 2 van dit raadsvoorstel). Met het vaststellen van deze Omgevingsvisie vervalt de Structuurvisie Nijkerk/Hoevelaken 2030.

Kanttekeningen

De Omgevingsvisie is een nieuw instrument uit de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt waarschijnlijk op 1 januari 2022 in werking, dus pas na de beoogde vaststelling van de Omgevingsvisie in de gemeenteraad. In deze Omgevingsvisie zijn de bepalingen uit deze nieuwe wet nog niet meegenomen.

Om deze reden volgen wij de bepalingen voor het opstellen van een gemeentelijke structuurvisie, zoals vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening en het daarbij horende Besluit ruimtelijke ordening. Het ontwerp van onze Omgevingsvisie leggen wij om deze reden ook te zijner tijd voor aan onze formele overlegpartners, conform artikel 2.1.1 Bro, ter inzage conform artikel 1.2.1 Bro en vragen wij u de visie vast te stellen conform de bepalingen uit artikel 2.1, de leden 1 en 3 uit de Wro, in combinatie met artikel 2.4, lid 1.

Financiën

De kosten voor het opstellen van de Omgevingsvisie zijn gedekt uit het budget dat ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet ter beschikking staat. De kosten voor het uitvoeringsprogramma en het actueel houden en monitoren van de Omgevingsvisie zijn in dit stadium nog niet in te schatten.

Communicatie

Om te komen tot een eerste Omgevingsvisie is er veel informatie opgehaald. Iedereen kon en mocht meedenken en zijn of haar input leveren als bouwstenen voor de toekomstige omgevingsvisie. In 2019 zijn op verschillende plaatsen en momenten zijn inwoners, ondernemers en belangenvertegenwoordigers in Hoevelaken, Nijkerkerveen en Nijkerk gevraagd om mee te werken aan een kort interview. Daarnaast kon iedereen online een enquête invullen.

Met deze input, informatie van experts, de aanwezige kennis en de reactie op de strategische vragen vanuit de commissies van respectievelijk 18 juni en 9 juli 2020 is het koersdocument opgesteld en door het college vastgesteld. Door middel van online participatie is in januari en februari 2021 het gesprek met experts over dit koersdocument gevoerd en konden inwoners online een enquête invullen.

Voor het organiseren van het gesprek met de samenleving hebben wij de volgende acties in gang gezet:

- alle inwoners, ondernemers, maatschappelijke instanties en belangenvertegenwoordigers ontvingen via de gebruikelijke media een uitnodiging om deel te nemen;
- de ondernemers, maatschappelijke organisaties en belangenvertegenwoordigers zijn uitgenodigd voor eigen digitale expertmeetings, waarin wij een terugkoppeling gaven van de uitkomsten van de eerste meetings en met hen het gesprek over de koersbepaling hebben gevoerd;
- het koersdocument is samengevat, opgemaakt en vormgegeven in de gebruikelijke stijl van de gemeente en verstrekt aan alle belangstellenden;
- via de gemeentelijke website is aangegeven wat er gaat gebeuren (procesinformatie) en kunnen belangstellenden kennisnemen van de inhoud van de Omgevingsvisie. We informeren onze partners en inwoners over wat de Omgevingsvisie als instrument betekent, welke thema's wij behandelen en op welke thema's wij terugkomen en wanneer. Verder geven wij informatie over wat zij kunnen verwachten en hoe zij kunnen participeren.

Het boekje met een samenvatting van de uitkomsten van de expertmeetings zal de deelnemers worden toegezonden. De resultaten van de online enquête voor inwoners zal op de gemeentelijke website worden gepubliceerd.

Vervolg

Op basis van de reacties en voorkeuren vanuit de samenleving is het participatieverslag opgesteld. Samen met het koersdocument en het bijbehorend ruimtelijk kaartmateriaal zal dit worden verwerkt in een definitief concept dat eerst ter consultatie aan de raad (naar verwachting in september) en vervolgens als ontwerp ter inzage wordt voorgelegd aan de samenleving (najaar 2021). Om goed het gesprek te voeren met de inwoners van de verschillende kernen denken we participatieavonden per kern te organiseren. Op die manier kunnen we goed de dialoog voeren en verbinding leggen met onze inwoners. Nadere invulling van de avonden volgt te zijner tijd. Uiteraard blijft de reguliere mogelijkheid bestaan om een zienswijze in te dienen op de Ontwerpomgevingsvisie. De reacties op de visie beoordelen en beantwoorden wij. Daarna kunt u als raad het ontwerp van de visie opnieuw beoordelen, maar dan in samenhang met de uitkomsten uit de informele en formele procedure. Vaststelling is afhankelijk van de snelheid van dit proces, maar zal naar alle waarschijnlijkheid pas in het voorjaar van 2022 plaats kunnen vinden.

Na het vaststellen van de eerste Omgevingsvisie voor de gemeente Nijkerk start het traject om te komen tot een daadwerkelijke integrale Omgevingsvisie volgens de vereisten uit de omgevingswet. De eerste, vastgestelde omgevingsvisie omvat namelijk slechts een zestal hoofdthema's. De wetgever heeft voor ogen dat de omgevingsvisie de gehele fysieke leefomgeving omvat en ook uitspraken doet over bijvoorbeeld veiligheid, gezondheid, klimaatadaptie, milieu, bodem, enzovoort. Volgens de huidige berichtgeving vanuit de Rijksoverheid moet deze omgevingsvisie uiterlijk in 2024 klaar te zijn.

Bijlagen

- Koersdocument inclusief 'Bijlage beleid overige overheden';
- Verslag Resultaten participatie koersdocument;
- Boekje met resultaten van de expertmeetings;
- Rapportage met resultaten van de online enquête voor inwoners.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,
de secretaris, de burgemeester,

mevrouw drs. R.C.B. de Jong de heer mr. drs. G.D. Renkema

RAADSBESLUIT

Nummer: 2021-025

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 30 maart 2021;

b e s l u i t :

1. Het Koersdocument Omgevingsvisie Gemeente Nijkerk 2040 vast te stellen als kader voor de Ontwerpomgevingsvisie;
2. Kennis te nemen van het verslag 'Resultaten participatie Koersdocument';
3. De in het verslag 'Resultaten participatie Koersdocument' opgenomen conclusies (pagina 5) vast te stellen als aanvullend kader voor de Ontwerpomgevingsvisie;
4. Het college te verzoeken om het Koersdocument en de in het verslag 'Resultaten participatie Koersdocument' opgenomen conclusies (pagina 5) als kaders te hanteren voor het opstellen van de Ontwerpomgevingsvisie.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 27 mei 2021

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN

de heer mr. drs. G.D. RENKEMA